

A close-up photograph of an orange hunting vest. A wooden horn is attached to the vest with a metal ring and chain. A black radio is secured to the vest with a black strap. A flashlight is also visible, attached to the vest. The background is a blurred outdoor setting with trees and a path.

Hirvieläinten metsästyksen johtaminen

Koulutuksen sisältö

- Metsästyksenjohtaja ja tehtävät
- Koronaepidemian huomioon ottaminen
- Metsästysajat ja -tavat
- Turvallinen metsästys
- Riistalaukauksen jälkeen
- Lainsäädäntöä
- Oma riista

Metsästyksenjohtaja

- Metsästyslaki 30 § velvoittaa pyyntiluvan saajan nimeämään metsästyksenjohtajan
  - Tunnettava metsästäjien kyvyt ja taidot
  - Johdettavan porukan tuki
- Metsästyksenjohtajien ansiosta Suomessa tapahtuu äärimmäisen vähän metsästyssonnettomuuksia!
- Myös suurpetojen metsästyksessä poikkeusluvansaajan on nimettävä metsästyksenjohtaja(t)
  - Ei koske Metsästyslain 8 §:n alueen karhun kiintiömetsästystä

Metsästyksenjohtaja

- Pyyntiluvansaajan on ennen metsästyksen alkamista ilmoitettava metsästyksenjohtaja ja varajohtajat kirjallisesti rhy:lle
  - Helpoiten se käy Oma riista -palvelussa!
  - Valitaan henkilöt, joilla on kykyä ja taitoa toimia metsästyksenjohtajana, ei kuitenkaan pakoteta ketään tehtävään
  - Johtajilla oltava riistanhoitomaksu suoritettuna
- Yhteisluvan jokaiselle lupaosakkaalle ilmoitetaan johtajat
- Varajohtajien järjestys voidaan määrätä etukäteen

Metsästyksenjohtaja

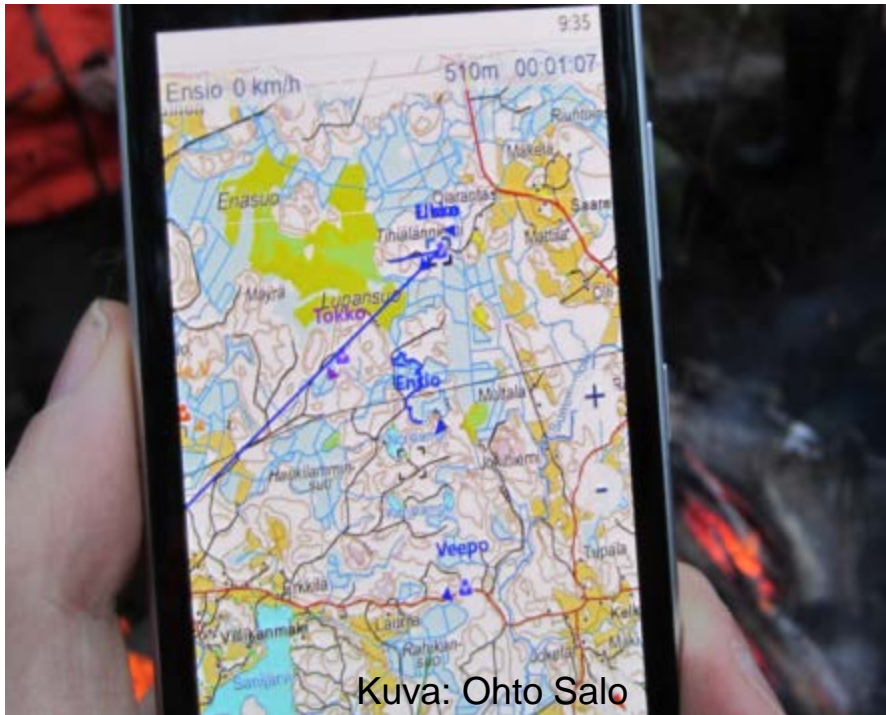
- Valvoo henkilökohtaisesti, että turvallisuusmääräyksiä ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan
- Metsästyksen osallistuva on velvollinen noudattamaan metsästyksenjohtajan määräyksiä
- Metsästyksenjohtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen, jos määräyksiä/sääntöjä ei noudateta
- Seuruemetsästyksessä on joko metsästyksenjohtajan tai varajohtajan oltava läsnä
  - Seuruemetsästys = useampi kuin yksi metsästäjä
  - Ei koske vahtimismetsästystä

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Suunnitella ja valvoa käytännön metsästystapahtumat siten, että ne tapahtuvat turvallisesti ja tasapuolisesti

- Passitus ja passilinjat
- Ajometsästyksen toteuttaminen
- Koirien käyttö
- Milloin metsästetään
- Vahtimismetsästys
- Varajohtajien käyttö
- Viestintävälineiden käyttö

Kuva: Ohto Salo

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Kuva: Ohto Salo

Muuttuneet olosuhteet

- Muutokset vuokrasopimuksissa
- Asutus/rakentaminen, teiden käyttö, pysäköinti...
- Metsästystavat ja käytännön toteutus
- Uudet metsästäjät

Metsästyksenjohtajan tehtävät

Antaa osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä

- Jahdin aloituspuhuttelu
  - Lupaehdot ja suositukset
  - Ammuttavan eläimen tunnistamisen korostaminen, vasallinen naaras: ei ammuta!
  - Milloin aseeseen saa ladata, käyttäytyminen passipaikalla ja haukulla...
  - Kielletyt ampumasuunnat
  - Tarvittaessa myös menettely villisika- ja karhutilanteissa
  - Suullisesti ja kirjallisesti kaikille, myös myöhemmin tuleville ja vieraille

Metsästyksenjohtajan tehtävät

- Huolehtia, että:
  - Pyyntiin liittyviä turvallisuussäännöksiä noudatetaan
  - Pyyntiluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan
  - Metsästystilanteessa orvoksi jäänyt vasa pyritään pyytämään
  - Metsästetään luvallisella alueella
  - Varusteet: vaatetus, aseet ja patruunat, ensiapu
- Oikeus tarkastaa riistanhoitomaksu ja ampumakoe
  - Koskee myös ulkomaalaisia metsästäjiä, joilla oltava suomalainen ampumakoetodistus
  - Voi kieltää metsästämisen, jos ei esitä
- Ampuma-aseen hallussapitoluvan esittämistä metsästyksenjohtaja ei voi vaatia

Koronavirusepidemian huomioon ottaminen metsästyksessä

- Kaikessa toiminnassa pidetään riittävät turvavälit
- Riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden osallistuminen ja huomioon ottaminen metsästyksen kaikissa vaiheissa
- Suurten jahtiporukoiden käskynjaot toteutetaan ulkona tai toimitaan pienryhminä

Toiminta pienryhmissä:

- Kullakin ryhmällä oma vetäjä, jonka tulee olla rhy:lle ilmoitettu metsästyksenjohtaja
- Metsästyksenjohtaja ja ryhmänvetäjät sopivat päivän jahtiohjeista ja alueista etukäteen esim. puhelimitse, sähköpostitse tai kokoontuen
- Kukin pienryhmä hoitaa kaatonsa metsästä nahkavajalle saakka (suolistus, kuljetus, nahkominen) tai erillinen ryhmä hoitaa saaliinkäsittelyn

Koronavirusepidemian huomioon ottaminen metsästyksessä

Saaliinkäsittely:

- Tiloihin tulevat vain saaliinkäsittelyyn osallistuvat henkilöt
  - Myös lihaosuuksia noudettaessa
- Saaliinkäsittelytiloissa tulee noudattaa hyvää hygieniää
  - Pinnat ja omat kädet desinfioidaan ennen ja jälkeen toiminnan
  - Kaikissa vaiheissa lihaa, välineitä ja laatikoita käsitellään suojakäsinein
  - Suojamaskien käyttö on suositeltavaa
- Saaliit käsitellään vuorottain saapumisjärjestyksessä. Suurissa tiloissa voidaan käsitellä useampia eläimiä samanaikaisesti, jos turvavälit toteutuvat

Metsästäjäliiton ohjeet:

- <https://metsastajaliitto.fi/index.php/uutiset/korona>
- <https://metsastajaliitto.fi/system/files/inline-files/Seuraohjeistus%20koronatilanteessa.pdf>

Koronavirusepidemian huomioon ottaminen metsästyksessä

- Ampumakoetodistuksen voimassaoloaikaa koskevaa metsästyslain 21 §:ää on muutettu
  - Jos ampumakoe on suoritettu 1.1.2017 – 31.7.2018, ampumakoetodistus on voimassa 31.7.2021 asti
  - Ampumakoetodistus on normaalisti voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta

Rihlatun luotiaseen patruunavaatimukset, lyijyttömille luodeille uudet rajat

Hirvi, villisika ja karhu:

- Luodin paino vähintään 9 g ja osumaenergia 100 m päässä vähintään 2 700 J
- Tai vähintään 10 g luodilla 2 000 J
- Lyijytön luoti vähintään 7,5 g ja 1 900 J

Valkohäntäpeura, saksanhirvi, metsäpeura, kuusipeura ja japaninpeura:

- Vähintään 6 g luodilla 2 000 J
- Tai vähintään 8 g luodilla 1 700 J
- Lyijytön luoti vähintään 5,1 g ja 1 700 J

Metsästysjousi peuraeläimillä MA 20 §

- Jousiasetta saa käyttää metsäkauriin, kuusipeuran, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, muflonin ja villisian ampumiseen
- Jännittämiseen tarvittava voima vähintään 180 newtonia
- Nuollessa leikkaava kärki, jonka läpimitta väh. 22 mm
- Oltava suoritettuna jousiampumakoe (myös metsäkauriin ja villisian metsästyksessä)
- MA 22 §:n vaatimus oranssista tai oranssinpunaisesta vaatetuksesta ei koske metsästäjää, joka metsästää metsästysjousella
  - Huom! Käyttö perusteltua turvallisuussyistä, varsinkin seuruemetsästyksessä

Metsästysajat

Hirvi:

Lapin maakunnassa sekä Kuusamon ja Taivalkosken kunnissa:

- 1.9. – 20.9.2020, vasallinen naaras rauhoitettu
- 10.10. – 31.12.2020
- Ilman koiraa 1.1. – 15.1.2021

Muualla maassa:

- vahtimalla pelloilta 1.9. – 9.10.2020, vasallinen naaras rauhoitettu
- 10.10. – 31.12.2020
- ilman koiraa 1.1. – 15.1.2021
- Koirankäyttökielto ei koske koiran käyttämistä haavoittuneen eläimen jäljittämiseen
- Eettisillä perusteilla vasallinen naaras tulee aina jättää ampumatta

Metsästysajat

Valkohäntäpeura:

- Vahtimalla 1.9. – 25.9.2020, muualla kuin Lapin maakunnassa
- 26.9.2020 – 31.1.2021
- Ilman koiraa 1.2. – 15.2.2021
  - Kielto ei koske koiran käyttämistä haavoittuneen eläimen jäljittämiseen

Kuusipeura:

- Vahtimalla 1.9. – 25.9.2020, muualla kuin Lapin maakunnassa
- 26.9.2020 – 31.1.2021

Metsäpeura:

- 26.9.2020 – 31.1.2021
- Vasallinen naaras on rauhoitettu syyskuun viimeiseen lauantaihin saakka ja sen jälkeenkin eettisillä perusteilla!

Turvallisuus

- Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
  - Ilman nimenomaista lupaa ei saa ampua 150 metriä lähempänä asuttua rakennusta
  - Riistaeläintä ei saa ampua yleisen tien (maantie) tai rautatien yli eikä riistaeläimen tai ampujan ollessa tällaisella tiellä
  - Aseet lataamattomana pussissa tai lukot auki ajon päätyttyä, saalista vedettäessä ja tauoilla
- Ylävartalon vaatteesta ja päähineestä $\frac{2}{3}$ -osaa oranssia tai oranssinpunaista
  - Turvallisuussyistä suositellaan käyttämään myös rakennelman suojasta ja jousiaseella metsästäessä, vaikka sitä ei vaadita

Turvallisuus

**Tilanteiden
yllätyksellisyys
on osa jahdin
viehätystä, mutta
myös
korostettava asia
turvallisuuden
kannalta!**

Kuva: Sami Tossavainen

Turvallisuus

Ampumasektori

Kielletty sektori

90°

Kielletty sektori

90°

Ampumasektori

Kuva: Teemu Lamberg

Velvoita jokaista selvittämään passiin asettuessaan myös naapuripassien sijainti ja kielletyt ampumasuunnat!

Mobiilisovellus häätäpaikannukseen

- 112 Suomi -mobiilisovellus nopeuttaa avunsaantia hätätilanteessa
- Soittajan tarkka sijaintitieto välittyy hätäkeskukseen automaattisesti, kun häätäpuhelu soitetaan sovelluksen kautta
- Ladattavissa ilmaiseksi Android-, iPhone-, Jolla ja Windows-puhelimiin sovelluskaupoista

Aseen ja jousen kuljettaminen

Kuva: Ohto Salo

”Riistaeläintä ei saa ampua maalla kulkevasta moottorikäyttöisestä ajoneuvosta eikä sen suojasta tai välittömästi pysäyttämisen jälkeen sataa metriä lähempänä...”

- Hyödytäänkö auton käytöstä välittömästi pysäyttämisen jälkeen?
- Etenkin GPS-koiraseurannassa huolellisuutta

”...lataamattomana suojuksessa...”

Suositus: lipas irti tai makasiini tyhjäksi

Aseen väliaikainen säilyttäminen

Kuva: Petri Vartiainen

Asetta ja patruunoita ei saa säilyttää ajoneuvossa. Tilapäisesti ne voivat olla lukitussa ajoneuvossa siten, ettei niitä voi havaita ulkopuolelta.

Aseen kuljettaminen

Lataamatonta metsästysasetta ja metsästysjousta saa kuljettaa suojuksessa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa maastossa ML 35 §:n 3 mom kiellon estämättä:

1. Jääpeitteisellä vesialueella
2. Maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:n mukaisella moottorikelkkailureitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla
3. Siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle
4. Saalista noudettaessa ja elävänä pyytävää loukkua tai jalkanarua koettaessa
5. Kuljetettaessa ampujana toimivaa henkilöä metsästyksenjohtajan ennakkoon osoittamalle ampumapaikalle.
  - vain kuljetus määrättyyn passiin
  - maanomistajan lupa

Aseen kanssa naapurin maalla

”Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai –lupaa.” ML 35 §

- Ei koske metsästysalueeseen rajoittuvaa maantietä (yleinen tie)
- Huomioi myös vesialueet
- Lupa naapurialueen metsästyksenjohtajalta
  - Riistaa ei kuitenkaan saa tällaisella alueella etsiä tai ajaa

Metsästys yleisen tien varressa

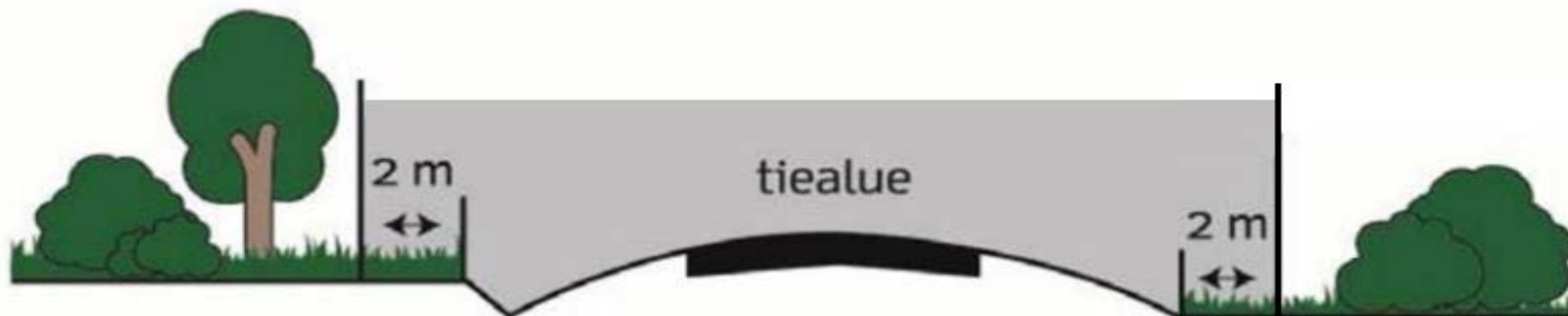
Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle

- Ajo pyritään järjestämään tiestä poispäin
- Liikenteen varoittaminen esim. siirrettävillä merkeillä sallittua ja suositeltavaa (myös nostettaessa saalista kyytiin)
  - Merkit poistettava ajon päätyttyä
- Liikenteen estäminen on kielletty

Metsästys yleisen tien varressa

- Hirvitornit vähintään 20 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta (pääteillä 30 metriä) suoja-alueen vuoksi
- Lankojen asettaminen tiealueelle on kielletty
  - Tiealueen ulkopuolella tarvitaan maanomistajan lupa
- Mahdollisuuksien mukaan rakenteet kannattaa asentaa lakisääteisiä etäisyyksiä kauemmas

Metsästyks yleisen tien varressa

Kuva: Teemu Lamberg

- Tiealue ulottuu vähintään 2 metriä tien ulkoluiskan reunasta ulospäin, jos tiealuetta ei ole merkattu
- Penkereen kohdalla 2 metriä pengerluiskan laidasta ulospäin

Sirpalealueet

- *"Hirvenmetsästyksen sopiva vähintään 1 000 ha yhtenäinen pinta-ala"* (ML 27 §)
- Pyyntiluvassa rajataan alue, missä saa metsästää
- Sirpalealueella metsästäminen on kiellettyä
- Ei koske yhteisluvan sisäistä aluejakoa
- Yhteyshenkilöiden tulee päivittää metsästysalueen kartta pyyntilupapäätöksen mukaiseksi
  - Sirpalealueet ja muut riistakeskuksen pois rajaamat alueet poistetaan ennen metsästyksen aloittamista

Yhteislupa

- Valtuutettu hakija = yhteisluvan hallinnollinen haltija
  - Huom! Yhteislupa velvoittaa myös lupaosakkaita, esim. saalisilmoitukset ajoissa!
- Osakkaat sopivat lupien jaosta, sitoo osakkaita
  - Myös esim. vastaanottojärjestys ”väärissä” kaadoissa
- Voidaan sopia uudelleen/tarkemmin kauden edetessä
  - Pankkilupien käyttö, lupien siirtäminen osakkaiden välillä...

Riistalaukauksen jälkeen

- Jos eläintä ei löydy, ilmoitus metsästyksenjohtajalle, joka tekee päätöksen jatkotoimista
- Haavoittuneen eläimen poistuttua omalta metsästysalueelta siitä on ilmoitettava kyseisen alueen metsästysoikeuden haltijalle (naapuriseura)
  - Harkinnan mukaan poliisille ja/tai maanomistajalle

Riistalaukauksen jälkeen

Haavoittuneen jäljittäminen ja lopettaminen

- Lupa jäljitykseen vieraalla alueella kyseisen alueen metsästyksenjohtajalta
- Haavoittamisesta on aina ilmoitettava alueen metsästysoikeuden haltijalle ja pyyntiluvansaajalle
- Haavakon jäädessä metsään pyyntiluvansaaja päättää onko pyyntilupa käytetty
- Määräaika haavakon löytymiselle ei ole

Riistalaukauksen jälkeen

Pyyntilupaehtojen tai metsästysasetuksen/-lain vastaisen eläimen kaadosta metsästyksenjohtaja ilmoittaa poliisille

- Ilmoitus myös luvansaajalle

Uusi hirvieläimen pyyntilupa ML 28§

”Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton, eikä tämä ole johtunut pyyntiluvansaajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvansaajalle maksutta uuden pyyntiluvan.”

- Tavattu sairas eläin on lopetettava (ML ja EL velvoittaa)

Luvansaaja hakee uutta pyyntilupaa, myös yhteisluvassa

- Ensisijaisesti sähköisesti Oma riista -palvelussa luvan pääkäyttäjänäkymässä osoitteessa <https://oma.riista.fi> tai paperilla <https://riista.fi/metsastys/lomakkeet/pyyntilupalomakkeet/hirvielaimet>
  - Liitetään rhy:n lausunto ja valokuvat tai eläinlääkärin lausunto (hakija maksaa)
  - Jos ei liitteitä, riistakeskus voi pyytää rhy:stä tarkastamaan ruhon

Pyyntilupaan liittyvä ilmoitusvelvollisuus

MA 9§

- Saalisilmoitus on tehtävä riistakeskukselle 7 vrk sisällä lupien tultua käytetyksi tai metsästysajan päätyttyä
  - Oma riista -palvelussa tai riistakeskuksen lomakkeella
  - Yhteisluvassa jokainen osakas huolehtii saalisilmoituksen omalta osaltaan, jotta luvansaaja voi tehdä metsästyksen päättymisilmoituksen ajoissa
- Käytä Oma riista -palvelua! Saalis- ja havaintotiedot kannattaa ilmoittaa päivittäin ajantasaisen ja tarkan riistatiedon tuottamiseksi
  - Esim. yhteisluvan kaatotilanteen seuranta ja Oma riistan raportit

Saalisilmoitus Metsähallituksen alueluvalla metsästettäessä

- Metsähallituksen alueluvalla metsästävien seurojen/seurueiden on tehtävä ilmoitus jokaisesta kaadosta 3 vuorokauden sisällä
  - Oma riista -palveluun tai erätarkastajalle
- Saalisilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättäminen voi pahimmassa tapauksessa johtaa alueluvan peruuttamiseen ja hirvenmetsästyksen keskeyttämiseen kyseiseltä kaudelta

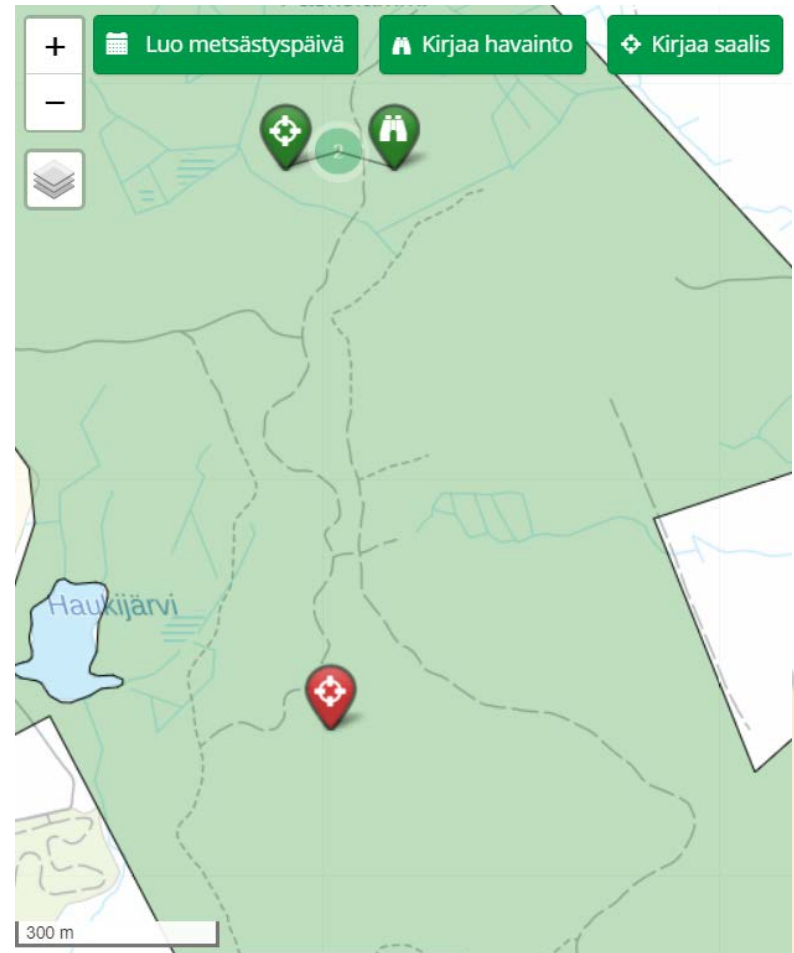
Metsästyksenjohtaja / Oma riista

- Kirjaa havainnot, kaadot ja metsästyspäivät kohdassa "METSÄSTYS"
- Hyväksyy/hylkää seuran jäsenten kirjaukset
- Päättää osakkaan metsästyksen kohdassa "LUVAT"
  - Virallinen saalisilmoitus, varsinainen metsästyksenjohtaja vastaa oikeellisuudesta
- Varajohtajilla samat valtuudet

Oma riista -neuvonta
oma@riista.fi tai
029 431 2111

Kaadot ja havainnot Oma riistaan

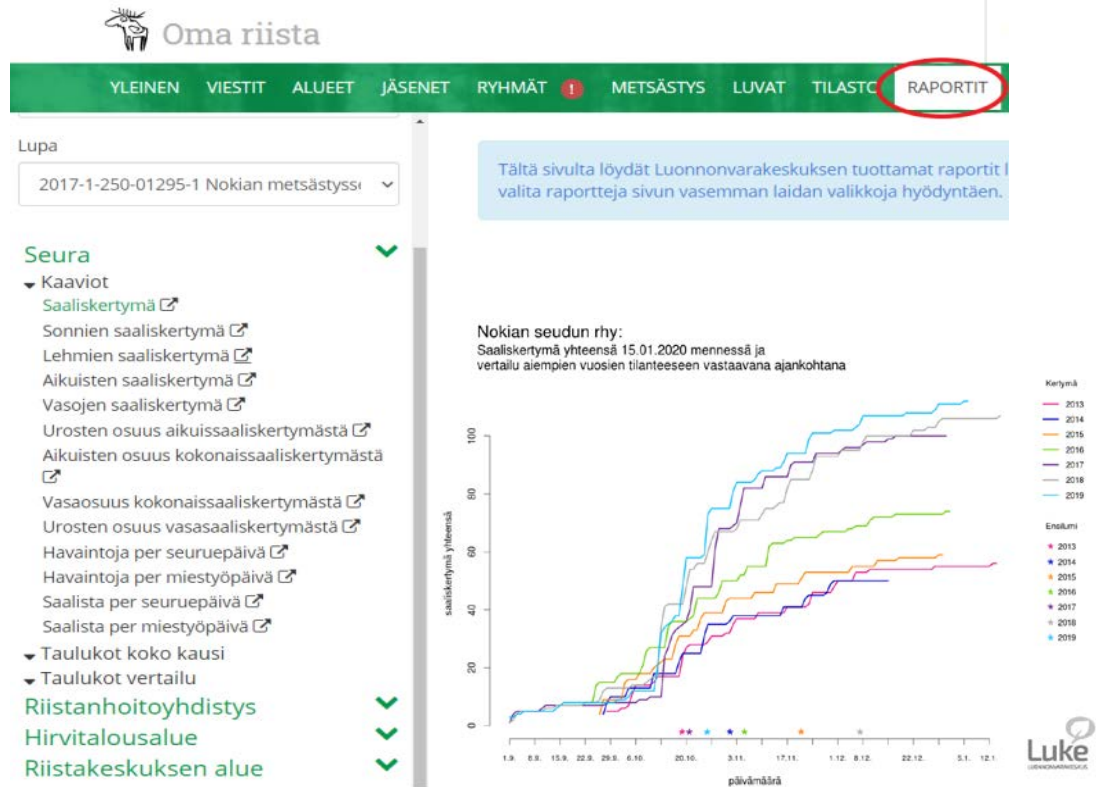
- Ilmoitetaan kaikki metsästyspäivät, vaikka ei olisi havaintoja tai kaatoja
- Metsästyspäivän aikana nähdyt hirvet ilmoitetaan, kaadetut mukaan havaintoihin
- Samana päivänä useampaan kertaan nähty hirvi ilmoitetaan vain kerran

Ajantasainen jahdin seuranta Oma riistassa

- **Raportit**

- Seura, rhy, jne
- Kaaviot
- Kartat
- Taulukot
- Ennuste
- Indeksit

Metsästyksen johtaminen pääpiirteittäin

- Turvallisuus (laki, asetukset ja terve järki)
- Hirvieläinten metsästykseseen liittyvä lainsäädäntö
- Eettisesti hyväksyttävä metsästäminen
- Oma metsästysalue
- Naapuriseurueet, hyvät suhteet
- Hirvieläinkantojen hoito ja biologia
- Oma esimerkki
- Metsästys on hyvä harrastus ja sen tulisi olla rentouttavaa!

Turvallista ja rentouttavaa jahtia!

Kuva: Ohto Salo